

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3842257	Davina, Lyan	MSO-SD	Luttikholt
ONDERWERP			
3842257 - Beleidskader Blik op morgen - Perspectief op een betere toekomst			

BESLUIT

1. Het beleidskader “Blik op morgen – Perspectief op een betere toekomst. 2025” vast te stellen.

INLEIDING

Het college heeft op 1 oktober 2024 het beleidskader “Blik op morgen. Perspectief op een betere toekomst. 2025” in concept vastgesteld. Dit is een actualisatie van het in 2020 vastgestelde beleidskader “Armoede en schulden 2021 – 2024. Het taboe doorbreken”. In dit geactualiseerde beleidskader worden de belangrijkste thema's en speerpunten voor de komende tijd benoemd. Dit beleidskader dient als vertrekpunt voor uitvoeringsgerichte acties om de gewenste doelen te behalen.

ARGUMENTEN

- 1.1 *Met dit beleidskader leveren we een bijdrage aan de bestaanszekerheid van onze inwoners.*
We streven ernaar om bestaanszekerheid te bevorderen door ondersteuning te bieden en de vicieuze cirkel en de effecten van armoede te doorbreken. Iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij. Dit beleidskader dient als uitgangspunt voor de bevordering van de bestaanszekerheid van onze inwoners.
- 1.2 *Eind 2024 loopt het beleidskader “armoede en schulden – Het taboe doorbreken” ten einde.*
Actualisatie van het beleid, rekening houdend met relevante ontwikkelingen, is wenselijk.
- 1.3 *Het beleidskader “Blik op morgen – Perspectief op een betere toekomst, 2025” geeft op hoofdlijnen de belangrijkste thema's voor de komende tijd weer.*
Het beleidskader is de basis. Dit kader stellende beleid geeft de belangrijkste thema's weer waar we de komende tijd mee aan de slag gaan en dient door uw raad te worden vastgesteld. Aan de hand van dit beleidskader stelt het college, in afwijking van voorgaande jaren, een uitvoeringsplan vast. Dit plan zal ter kennisname aan uw raad worden toegezonden. Met de acties die we daarin opnemen komen we tegemoet aan de gestelde doelen, zoals verwoord in het beleidskader. Het uitvoeringsplan stellen we jaarlijks bij. Het beleidskader gaat in zodra het is vastgesteld door de raad en loopt door tot herziening van het beleidskader weer noodzakelijk is. Eens in de vier jaar vindt er een evaluatie plaats.
- 1.4 *De bevindingen uit “Armoede en schulden, een stand van zaken” (2023), de politieke markt van 21 november 2023 en de inhoud van aanvaarde moties (2024 en 2022) zijn hierin verwerkt.*
Met dit beleidskader blijven we de komende tijd inzetten op het vergroten van het bereik en de bekendheid van regelingen. Hiervan is de toegankelijkheid van regelingen (dienstverlening) een belangrijk onderdeel. Daarnaast zijn tijdens de Raadsvergadering van 17 juli 2024 de moties ‘Welkom op jezelf’ (C01-M16 – 3782969) en ‘nieuwe start door kwijtschelding schulden’ (C01-M07 - 3783149) aanvaard. Concrete acties naar aanleiding van deze moties komen terug in het uitvoeringsplan. De prioriteiten zoals opgenomen in de in 2022 aanvaarde motie ‘Integrale aanpak van armoede en schulden’ (3512575) zijn belangrijk onderdeel geworden van het beleidskader. Deze motie gaf daarnaast aanleiding om aandacht te besteden aan de structuur en leesbaarheid van het beleidskader.
- 1.5 *Het concept beleidskader heeft van 11 oktober tot en met 22 november 2024 ter inzage gelegen.*
Daarmee zijn inwoners en professionele partijen in de gelegenheid gesteld een inspraakreactie te geven op het concept beleidskader.
- 1.6 *Er is één inspraakreactie ontvangen.*
Deze inspraakreactie is afkomstig van Noodfonds Hengelo en positief van aard. Zij hebben met veel belangstelling het concept beleidskader gelezen. “Het is een moedig plan en we hopen dat het op den duur zal leiden tot het gewenste resultaat”. Er zijn geen inhoudelijke aanbevelingen gedaan die leiden tot enige aanpassing.

KANTTEKENINGEN

- 1.1 *De invloed van de gemeente op de bestaanszekerheid van onze inwoners is beperkt.*
Het borgen van bestaanszekerheid vraagt ook actie van het rijk, zoals ook blijkt uit het rapport van de landelijke Commissie Sociaal minimum "Een zeker bestaan. Naar een toekomst bestendig sociaal minimum".
- 1.2 *Na vaststelling van het beleidskader wordt een uitvoeringsplan vastgesteld door het college.*
Dit is voor het eerst en dus nieuw voor uw raad, maar de evaluatie van het bestaande kader gaf aan dat er continuïteit van het beleid werd gevraagd. Het nieuwe kader sluit aan bij die wens en daarmee verwachten wij ook dat het 4 jaarlijks aanpassen van het kader geen meerwaarde heeft. Met jaarlijks vast te stellen uitvoeringsplannen kunnen we, binnen de door de raad gestelde kaders, eenvoudiger inspelen op actualiteiten. Verantwoording vindt plaats middels de planning en control cyclus (P&C cyclus). Hoewel nieuw voor het beleidsterrein armoede en schulden, is deze methodiek in lijn met de taakverdeling tussen college en gemeenteraad als ook de werkwijze binnen andere beleidsterreinen.
- 1.3 *De Adviesraad Sociaal Domein hanteert een tijdelijke pauze.*
De Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden is er geen advies gevraagd bij de Adviesraad Sociaal Domein voor dit concept-beleidskader.
- 1.4 *De cliëntenraad is om advies gevraagd, maar heeft geen gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid.*

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Na vaststelling wordt het beleidskader op de daarvoor bestemde wijze bekendgemaakt.

Financiën

De taakstelling op bijzondere bijstand en minimabeleid die voortvloeit uit het transformatieplan, is financieel gezien volledig ingevuld. Zo hebben we het overschot dat we de afgelopen jaren zagen op de budgetten (ondanks de inspanningen om het minimabeleid en de regelingen onder de aandacht te brengen bij onze inwoners) naar beneden bijgesteld. Daarnaast zien we dat met de inzet vanuit het actieplan bewind de kwaliteit van bewind omhoog is gegaan en de uitgaven omlaag.

In onderstaande tabel worden de beschikbare middelen voor de uitvoering van dit beleidskader weergegeven.

Omschrijving	Beschikbare middelen 2025 (inclusief personeel)	Beschikbare middelen 2025 (exclusief personeel)	Beschikbare middelen uit vorig beleidsdocument (2024)
Minimaregelingen	1.735.909	1.298.941	1.007.000
Gezondheid (collectieve zorgverzekering)	1.337.793	1.337.793	1.105.000
Bijzondere bijstand	4.171.780	2.941.071	2.507.000
Individuele inkomenstoeslag	670.295	670.295	559.000
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	1.369.253	1.369.253	1.240.000
Schuldhelpverlening	1.601.456	862.800	1.632.000
	10.886.486	8.480.153	8.050.000

In de meicirculaire 2024 zijn structurele middelen ontvangen voor dienstverlening armoede en schulden. Daarnaast zijn er incidentele middelen gereserveerd in de reserve nog uit te voeren werken voor Bijzondere bijstand en vroeg signalering, deze zullen ook incidenteel worden ingezet, ten behoeve van dit beleidskader.

Wij zullen in de eerste verzamelwijziging 2025 een begrotingswijziging verwerken voor de invulling van de structurele én incidentele middelen:

- 24-FP-9.3 Dienstverlening armoede en schulden;
- 24-FP-9.3 Armoedebestrijding kinderen;

Deze middelen zijn toereikend om uitvoering te kunnen geven aan dit nieuwe beleidskader.

Uitvoering

Na vaststelling van dit beleidskader stellen wij een uitvoeringsplan op. In dit uitvoeringsplan nemen wij gerichte acties gerelateerd aan de hoofdthema's uit het beleidskader op. Dit uitvoeringsplan kan jaarlijks worden bijgesteld. Actualisatie van de verordening maatschappelijke participatie 2021 zal onderdeel zijn van het uitvoeringsplan.

Aanpassing beleidsindicatoren

Met de huidige beleidsindicatoren wordt vooral het aantal inwoners met (problematische) schulden, een minima inkomen en het aantal inwoners dat gebruik maakt van onze regelingen in kaart gebracht. Wij willen meer toe naar beleidsindicatoren die in verband staan met de doelstelling van het beleidskader en meer zeggen over de effectiviteit

van ons beleid. In 2025 worden de beleidsindicatoren gemeente breed tegen het licht gehouden. Wanneer blijkt dat de effecten van dit beleidskader beter meetbaar zijn met andere indicatoren, passen we deze aan.

Evaluatie

Om de effectiviteit van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid te meten en financieel vooruit te kijken, gebruikt het college de planning en control cyclus om inhoudelijk en financieel terug te blikken op de onderdelen en de ontwikkeling daarvan. Eens in de vier jaar vindt er een inhoudelijke evaluatie plaats. Wanneer de inhoud van het beleidskader niet meer toereikend en/of actueel is, wordt deze bijgesteld.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Beleidskader "Blik op morgen. Perspectief op een betere toekomst. 2025".

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3842257	Davina, Lyan	MSO-SD	Luttikholt
ONDERWERP			
3842257 - Beleidskader Blik op morgen - Perspectief op een betere toekomst			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Het beleidskader “Blik op morgen – Perspectief op een betere toekomst. 2025” vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college heeft op 1 oktober 2024 het beleidskader “Blik op morgen. Perspectief op een betere toekomst. 2025” in concept vastgesteld. Dit is een actualisatie van het in 2020 vastgestelde beleidskader “Armoede en schulden 2021 – 2024. Het taboe doorbreken”. In dit geactualiseerde beleidskader worden de belangrijkste thema's en speerpunten voor de komende tijd benoemd. Dit beleidskader dient als vertrekpunt voor uitvoeringsgerichte acties om de gewenste doelen te behalen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Blik op morgen

Perspectief op een betere toekomst

2025

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Inhoud

Voorwoord	3
Onze vier pijlers - samenvatting	4
Inleiding	6
Bestaanszekere toekomst	8
(be)Gripvolle toekomst	10
Kansrijke toekomst	14
Schuldenvrije toekomst	17
Tot slot	19
Bijlage: Huidige beleidsindicatoren	20

Voorwoord

Blik op morgen

We willen dat iedereen in Hengelo mee kan doen en vooruit kan komen. We gunnen iedereen een positieve blik op morgen. De ambitie uit de koers voor 2040 is *'een samenleving waarin iedereen meedoet, al dan niet met ondersteuning'*. Dat is ons vertrekpunt voor dit beleidskader. Medewerkers en vrijwilligers van onze partners én medewerkers van onze gemeente zetten zich daar elke dag weer opnieuw voor in. Dat maakt dat Hengelo een sociale stad is. En dat willen we ook blijven!

Steeds meer mensen kunnen moeilijk rondkomen. Ook in Hengelo. Financiële zorgen, helaas kan iedereen daarmee te maken krijgen. Mensen die in armoede leven hebben vaker last van stress. Ze ervaren problemen met hun gezondheid, eenzaamheid en schaamte. Ook weten we dat kinderen die in armoede opgroeien minder kans hebben op een goede toekomst.

Dat willen we doorbreken. We doen er als gemeente alles aan, om inwoners verder te helpen. Inkomensbeleid is in ons stelsel expliciet voorbehouden aan het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor het bieden van een basis van inkomen. Al langere tijd worden gemeenten gezien als een vangnet voor mensen die, door hun bijzondere situatie, in de knel komen.

Een vangnet heeft pas een functie als je (uit)gevallen bent. En daarmee blijft het dus bij pleisters plakken. In Hengelo willen we meer dan alleen een vangnet zijn. We benaderen armoede en schulden meer en meer vanuit een brede blik. We richten ons op het voorkomen van financiële problemen en op het bieden van stabiliteit en bestaanszekerheid. Daarbij maken we ons hard voor voldoende en een voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg én een buffer voor onverwachte uitgaven voor álle inwoners. Zodat zij zelf regie krijgen. We besteden extra aandacht aan de nieuwe generatie. Ieder kind verdient de kans om zich te kunnen ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn. Normaliseren en preventie vinden we daarbij belangrijk, in lijn met de uitgangspunten van het transformatieplan sociaal domein.

Dit alles vraagt om het blijvend versterken van samenwerking. Met andere beleidsterreinen binnen de gemeente Hengelo én het versterken van de ketensamenwerking met onze partners. Daar zetten we de komende jaren onverminderd op in.

Samen zorgen we voor zelfredzaamheid en maatschappelijke kansen voor alle Hengeloërs. Zodat niemand langs de zijlijn hoeft te staan.

Jacqueline Freriksen,
Wethouder Werk & Inkomen

Onze vier pijlers

1. Bestaanszekere toekomst

Een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven.

Hoe?

- We zorgen voor verbinding met andere beleidsterreinen (denk aan wonen, gezondheid, onderwijs) én
- Afstemming met partners (zoals scholen, het Diaconaal platform Hengelo, de cliëntenraad, de adviesraad, het Noodfonds Hengelo, de Voedselbank Midden-Twente, Wijkkracht, subsidiepartners, huisartsen, Menzis, Stadsbank Oost Nederland, Welbions en overige hulpverleners)

2. (be)Gripvolle toekomst

Inwoners kunnen bij ons terecht om de financiële basis (weer) op orde te krijgen. Dat zorgt voor stabiliteit, rust en ruimte voor ontplooiing en een duurzaam bestendige toekomst, waarbij onze inwoners zelf (weer) grip hebben op de toekomst.

Hoe?

- Re-integratie: werk eerst
- Vergroten basisvaardigheden
- Werken aan positieve gezondheid & gezonde levensstijl
- Gebruik van regelingen vergroten

BLIK OP

Perspectief op een betere toekomst

3. Kansrijke toekomst

Iedereen heeft recht op gelijke kansen. Wij willen dat alle inwoners de mogelijkheid hebben om ergens bij aan te sluiten en 'erbij te horen'. Wij besteden extra aandacht voor onze nieuwe generatie. Ieder kind verdient de kans om zich te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden.

Hoe?

- Kindpakket
- Versterken sociale basis; aanwezig zijn op natuurlijke vindplaatsen
- Wijkgerichte aanpak; gericht op preventie & inzet dichtbij de mensen in de wijk
- Sport- en cultuurfonds
- Regelingen beter bekend maken

4. Schuldenvrije toekomst

Geldzorgen en financiële problemen gaan vaak samen met problemen op andere gebieden als opleiding en werk, fysieke en mentale gezondheid, opvoeding en wonen. Door preventie, vroegtijdige signalering en ondersteuning, zetten we in eerste instantie in op het voorkomen van (toename van) geldzorgen en/of schulden en indirect ook op het voorkomen van multiproblematiek.

Hoe?

- Laagdrempelige voorzieningen
- Ondersteuningsaanbod aangepast op specifieke doelgroepen (jongeren, inburgeraars, etc.)
- Preventie en ondersteuning (ondersteuning bij administratie, bievehulp, etc.)
- Vroegsignalering
- Nazorg
- Sociale incasso

MORGEN

Inleiding

De inwoner staat centraal in ons handelen. Wij willen nóg dichterbij de mensen staan. Hengelo als stad van en voor haar inwoners, waarin iedereen zich geborgen voelt. Waar iedereen volwaardig deel kan nemen aan de samenleving. Waar armoede geen reden mag zijn om buitengesloten te worden. Iedereen in Hengelo moet mee kunnen doen: Hengelo als inclusieve gemeente. We zijn daarin als gemeente 'persoonlijk, duidelijk, betrouwbaar en respectvol' naar inwoners. Al geruime tijd is er binnen onze gemeente veel aandacht voor gelijke kansen en armoedebestrijding. En ook de komende tijd laten we dit niet los.

Bestaanszekerheid voor alle inwoners van de gemeente Hengelo is ons uitgangspunt. Iedereen verdient een waardig bestaan: een fatsoenlijk inkomen, werk, een plek om te wonen, goede zorg en gelijke kansen. Geldzorgen spelen naast zaken als wonen en gezondheid namelijk vrijwel altijd een centrale rol daar waar inwoners geen bestaanszekerheid kennen. Financiële onzekerheid heeft ook negatieve effecten op kansengelijkheid, eigenwaarde, beoordeling van het leven en het vermogen om kansen te creëren. Inzet op het vergroten van financiële zekerheid voorkomt niet alleen schuldenproblematiek, maar vergroot ook het perspectief op een beter leven. Daarom helpen we mensen de regie (terug) te nemen, zodat ze grip hebben op hun leven. Wie daarbij onze ondersteuning nodig heeft, krijgt dat. Dit is ook de lijn van het transformatieplan.

Transformatie

Niet alleen nu, maar ook in de toekomst willen we onze inwoners een zeker bestaan en de ondersteuning daarbij (waar nodig) bieden. Om dit te kunnen garanderen, moeten we het wel anders organiseren. Zowel ons "Transformatieplan sociaal domein" als het programma "Participatiewet in balans" geven invulling aan een andere manier van werken. Daarnaast wordt middels het plan "Basisdienstverlening schuldhelpverlening" landelijk ingezet op een hulpaanbod dat toegankelijker is en waarbij de gemeentelijke dienstverlening meer wordt gelijkgetrokken.

Wij staan voor een persoonlijke, duidelijke, betrouwbare en respectvolle dienstverlening en zetten meer in op normaliseren, preventie, versterken van de sociale basis en wijkgericht werken. Ook de menselijke maat blijft een grote rol spelen en vereenvoudiging van het proces staat de komende tijd centraal.

Beleidskader "Blik op morgen"

Eind 2024 loopt het beleidskader armoede en schulden – Het taboe doorbreken ten einde. Daarom hebben we een nieuw beleidskader opgesteld.

Uit 'Armoede en schulden, een stand van zaken' (oktober 2023) is gebleken dat wij, rekening houdend met relevante randvoorwaarden zoals (financiële) middelen, al veel doen om de bestaanszekerheid van onze inwoners te versterken. Naar aanleiding van de politieke markt van november 2023 kunnen wij stellen dat het een gedeelde wens is om, rekening houdend met landelijke- en lokale ontwikkelingen, het huidige beleid voort te zetten. Het beleid geeft de hoofdlijnen weer waarbinnen het college gebruik kan maken van haar bestuurlijke bevoegdheden om in te zetten op het behalen van de hoofddoelstelling. Concrete doelstellingen

en gerichte acties om die doelen te behalen, worden opgenomen in een uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan wordt jaarlijks vastgesteld door het college.

De komende tijd blijven we dan ook koersvast: We behouden een ruimhartig armoedebeleid en zetten belangrijke accenten voor de komende jaren. Deze accenten hebben betrekking op de volgende [hoofdthema's](#):

1. **Bestaanszekere toekomst**
2. **(be)Gripvolle toekomst**
3. **Kansrijke toekomst**
4. **Schuldenvrije toekomst**

Niet voor niets is [preventie](#) de rode draad die door alle thema's van het beleidskader loopt. We willen meer naar de voorkant van de problematiek en minder "pleisters plakken". Daarnaast investeren we waar mogelijk extra in onze toekomst: [de jeugd](#).

Doelstelling

Wij leveren een bijdrage aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Met het voornemen het ruimhartige beleid voort te zetten, hebben wij voor onszelf het volgende doel gesteld:

1. Door middel van onze regelingen en dienstverlening verzachten wij de gevolgen van armoede onder onze inwoners zoveel mogelijk. Daarmee leveren wij een bijdrage aan de bestaanszekerheid van onze inwoners.
2. Wij bieden inwoners perspectief en ruimte voor ontplooiing met als doel participatie en financiële zelfredzaamheid. Deze doelstelling wordt in het uitvoeringsplan omgezet in meer concrete doelstellingen en gerichte acties, welke moeten bijdragen aan het behalen hiervan.

Gewenste effecten

Een zeker(der) bestaan voor alle Hengelose inwoners. Dat is natuurlijk het streven. Met dit beleidskader als uitgangspunt, zetten wij ons er de komende jaren voor in om de volgende effecten te bereiken:

- Inwoners die in armoede leven ondervinden minder last van hun armoedesituatie, voor henzelf maar ook vooral voor hun kinderen.
- Inwoners hebben (meer) grip op hun financiële situatie.
- Minder inwoners hebben (problematische) schulden.
- Inwoners kunnen volwaardig deelnemen aan de samenleving.
- Inwoners hebben (weer) meer regie over hun eigen leven.
- Inwoners in complexe situaties hebben perspectief op verbetering.

Monitoring en evaluatie

Om de effectiviteit van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid te meten en financieel vooruit te kijken, gebruikt het college de planning en control cyclus (P&C cyclus) om inhoudelijk en financieel terug te blikken op de onderdelen en de ontwikkeling daarvan.

Monitoren maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen wanneer de gewenste resultaten uitblijven of niet voldoen aan de verwachtingen. Dit doen wij aan de hand van beleidsindicatoren (zie bijlage). Deze indicatoren zijn reeds opgenomen in de beleidsbegroting 2024-2027 en daarmee nog steeds actueel. In 2025 worden de beleidsindicatoren gemeente breed tegen het licht gehouden. Wanneer blijkt dat de effecten van dit beleidskader beter meetbaar zijn met andere indicatoren, passen we deze aan. Daarnaast monitoren en evalueren we op basis van inwonersdata.

Wij reflecteren onze prestaties, kwaliteit en ervaringen doorlopend en stellen onze dienstverlening aan de hand daarvan bij. Eens in de vier jaar vindt er een inhoudelijke evaluatie plaats. Wanneer de inhoud van het beleidskader niet meer toereikend en/of actueel is, wordt deze bijgesteld.

Leeswijzer

Dit beleidskader beschrijft op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de aanpak van armoede en schulden. Om dat wat te verduidelijken en te concretiseren hebben we per thema een aantal concrete uitvoeringsacties en regelingen toegevoegd. Deze zijn echter niet uitputtend. Zoals hieronder aangegeven stellen we in opvolging van dit beleidskader een uitvoeringsplan vast, waar we alle uitvoeringsgerichte opgaven voor de komende periode uiteen zetten.

Uitvoeringsplan

Werken aan een bestaanszekere toekomst voor onze inwoners, brengt een breed scala aan zowel uitvoeringstaken als beleids- en strategische opgaven met zich mee. In dit beleidskader worden de hoofthema's en uitgangspunten benoemd. Deze hoofthema's en uitgangspunten geven de komende periode richting aan verschillende opgaven. Wij stellen een uitvoeringsplan vast om de uitvoeringsgerichte taken te borgen. De gemeenteraad zullen we daarover informeren. We kijken voortdurend waar extra inzet nodig is en waar nodig stellen we bij. Mochten zich relevante ontwikkelingen voordoen die het nodig maken dat het beleidskader wordt bijgesteld, leggen we dit voor aan de gemeenteraad.

Afb. 1: De meeste actuele cijfers van Hengelo

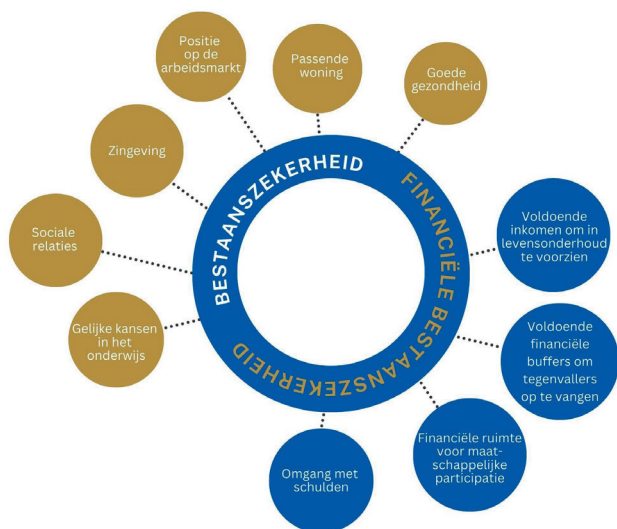

1. Bestaanszekere toekomst

Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid: een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving, maar niet voor iedereen vanzelfsprekend. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle mensen en voorkomt problematische gevolgen.¹

In beginsel zijn mensen zelf verantwoordelijk om in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Voor degene die dit niet lukt, stelt de Participatiewet regels omtrent aanspraken op sociale zekerheid. Het Rijk draagt de verantwoordelijkheid voor bestaanszekerheid van de Nederlandse bevolking. Dit is zo geregeld in de Grondwet.

Afb. 2: Elementen (financiële bestaanszekerheid)

In de praktijk is de verhouding tussen het Rijk en gemeenten uit balans geraakt, zo stelt ook de commissie sociaal minimum in het tweede rapport "een zeker bestaan, naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum". Het Rijk heeft de afgelopen decennia meer verantwoordelijkheden bij gemeenten neergelegd. Niet alles is wettelijk geborgd, er is een complexiteit van landelijke en lokale regelingen ontstaan en het systeem veroorzaakt ongelijke behandeling in gelijke gevallen door verschillen per gemeente. Het Rijk is aan zet om te zorgen voor een voorspelbaar, toegankelijk, uitvoerbaar en houdbaar stelsel. Een duurzaam en voorspelbaar systeem van sociale zekerheid is niet alleen noodzakelijk voor het welzijn van onze inwoners, maar vermindert ook de maatschappelijke kosten die veroorzaakt worden door bestaansonzekerheid, zoals hogere zorgkosten en kosten voor schuldsaneringen. Daarnaast leidt het tot een geringere noodzaak van tijdelijke of ad-hoc maatregelen en aanvullend beleid van gemeenten.

Wij doen er, binnen onze mogelijkheden, alles aan om onze inwoners een zeker bestaan te bieden. Bestaanszekerheid staat aan de basis van een effectieve aanpak binnen het gehele sociaal domein. Armoede en schulden kunnen perspectief op een beter bestaan in de weg staan. Het werkt verlamdend en neemt ontwikkelingsruimte in beslag. Om perspectief te bieden aan inwoners met een laag inkomen is het daarom noodzakelijk om armoede en schulden aan te pakken, maar ook om oog te hebben voor de algehele situatie. Het herstellen van bestaanszekerheid is een basis om gezonder te kunnen leven en mee te kunnen doen in de samenleving.²

¹ Bestaanszekerheid | Divosa

² Bestaanszekerheid als belofte (vng.nl)

Bestaanszekerheid raakt veel beleidsterreinen, zoals gezondheid, schuldhulpverlening, Wmo, jeugd, onderwijs, re-integratie, duurzaamheid, wonen en participatie. We zorgen voor verbinding met deze en eventueel andere relevante beleidsterreinen. We werken integraal en streven in gezamenlijkheid naar een bestaanszekere toekomst. Samen komen we verder.

Netwerken onderhouden en versterken

De aanpak van bestaanszekerheid gaat vaak hand in hand met andere complexe vraagstukken, waardoor een integrale aanpak essentieel is. Als we de bestaanszekerheid van onze (kwetsbare) inwoners verbeteren, zijn maatschappelijke baten veel groter dan enkel minder geldproblemen. Zo is bestaanszekerheid benoemd als een van de belangrijke thema's waar Twentse Koers, een strategisch samenwerkingsverband tussen de veertien Twentse gemeenten, zich op inzet. Wij nemen actief deel aan verschillende projecten vanuit de Twentse Koers.

Daarnaast zijn wij aangesloten bij de Alliantie Kinderarmoede Nederland. Dit netwerk bundelt de krachten van meer dan 300 publieke en private organisaties om samen een einde te maken aan kinderarmoede in Nederland. Organisaties uit alle hoeken van de samenleving worden bij elkaar gebracht om nieuwe, creatieve en slimme ideeën en oplossingen te bedenken voor de aanpak van kinderarmoede. Op landelijk en lokaal niveau.

De themagroep Armoede en schuldhulpverlening van de G40³ zet zich in voor kennisontwikkeling, kennisdeling en lobby op het gebied van armoede en schulden. Deze themagroep richt zich vooral op de onderwerpen bestaanszekerheid, schuldenaanpak en innovatief werken. Wij blijven actief deelnemen aan deze themagroep.

Voor een succesvolle aanpak van armoede kunnen we niet zonder de vele waardevolle formele en informele partners in Hengelo die, afhankelijk van hun rol, signaleren, ondersteunen en/of stimuleren. Op lokaal niveau hebben wij contacten met verschillende (maatschappelijke) organisaties, zoals scholen, het Diaconaal platform Hengelo, de cliëntenraad, de adviesraad, het Noodfonds Hengelo, de Voedselbank Midden-Twente, Wijkkracht, subsidiepartners, huisartsen, Menzis, Stadsbank Oost Nederland, Welbions en overige hulpverleners. Over en weer zorgen we ervoor dat we zijn aangehaakt bij lokale activiteiten en dat landelijke en/of regionaal opgedane kennis en informatie wordt overgedragen. We geven voorlichting en organiseren informatiebijeenkomsten, daar worden de verschillende regelingen, signalen van armoede en schulden en de mogelijkheden tot doorverwijzing besproken. Hiermee willen we, samen met onze partners, meer winst halen uit preventie.

Onze partners leveren een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen van dit beleidskader en de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Subsidies

Vanuit het armoedebelief verstrekken wij subsidies aan een aantal van deze partners. Ook daarbij zoeken wij naar onderlinge verbinding en samenhang. We gaan door met de subsidieverstrekingen zoals onze subsidiepartners van ons gewend zijn.

In geval van bijzondere omstandigheden en als onderdeel van het partnerschap, onderzoeken we continue hoe we onze samenwerking kunnen blijven versterken en waar nodig onze subsidiepartners kunnen ondersteunen, zodat we de doelstellingen die we met de subsidieverstreking beogen kunnen waarborgen.

³ Gezamenlijke belangenbehartiging en kennisdeling voor 41 grote steden van Nederland.

2. (be)Gripvolle toekomst

We willen onze inwoners die in armoede leven perspectief op een betere toekomst geven. Dat doen we door hen ondersteuning te bieden, daar waar het nodig is. Dat kan inkomensondersteuning zijn, maar ook hulp bij bijvoorbeeld taalontwikkeling, onderwijsondersteuning voor kinderen, begeleiding naar werk of het bieden van schuldhelpverlening. Integraliteit is daarbij van belang. Wij investeren in de basis. De basis op orde zorgt voor stabiliteit, rust, ruimte voor ontplooiing en een duurzaam bestendige toekomst, waarbij onze inwoners zelf (weer) grip op de toekomst hebben.

Re-integratie

Een betaalde baan biedt perspectief voor het oplossen en verminderen van schulden en armoede. Wij zetten ons er dagelijks voor in om meer mensen met arbeidsvermogen te helpen aan werk. Een wezenlijk deel van de uitkeringsgerechtigden heeft een substantiële afstand tot de arbeidsmarkt. In veel gevallen geldt dat een ontwikkeltraject nodig is om iemand richting betaald werk te kunnen begeleiden. Om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten wordt er een palet aan instrumenten ingezet binnen een sluitend regionaal netwerk. In de instrumentenkoffer zitten onder meer: de inzet van werkcoaches, arbeidsmarktcoaches, adviseurs werkgeversdienstverlening, arbeidsdeskundigen, jobcoaches, loonkostensubsidie, werkstage en nieuw beschut. Vanuit het project Werk EERST in het Transitieplan optimaliseren wij de ketensamenwerking om ons re-integratie-instrumentarium effectiever in te zetten en betere matches naar werk te kunnen maken. Ook bij een aanvraag voor bijvoorbeeld een Wmo-voorziening of jeugdhulp kijken wij naar mogelijk

arbeidspotentieel. Deze inzet streeft actief naar deelname aan het arbeidsproces dan wel maatschappelijk proces van de doelgroep, om daarmee de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Lage basisvaardigheden

Basisvaardigheden zijn belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving. Lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden gebruik je in het dagelijks leven overal. Het niet voldoende beheersen van de basisvaardigheden heeft grote invloed op je persoonlijke leven en de kwaliteit van je leven. Mensen met lage basisvaardigheden vinden minder snel een baan en zijn minder zelfredzaam. Onder werkenden is er een hoger risico op ziekteverzuim of baanverlies. Inwoners met lage basisvaardigheden vinden het lastig om brieven en facturen te begrijpen. Dit kan leiden tot betalingsachterstanden of het mislopen van bijvoorbeeld toeslagen. De aanpak van lage basisvaardigheden is een van de onderwerpen waaraan we ook de komende tijd aandacht besteden.

Onderwijs en kinderopvang

We richten ons vanuit de Lokale Educatieve Agenda in Hengelo samen met de kinderopvang en het onderwijs ook op het versterken van de basisvaardigheden bij kinderen, jongeren en hun ouders. Daarbij leggen we de nadruk op het vergroten van deze vaardigheden bij jonge kinderen (0-6) en hun ouders.

Kinderopvang en onderwijs zijn ook belangrijke partners als het gaat om het signaleren van armoede of laaggeletterdheid. Via de Leskist Armoede maken we armoede bespreekbaar in de klas. Daarnaast is het ook belangrijk dat kinderen leren om met geld om te gaan en is daar, in samenwerking met bijvoorbeeld BudgetAlert, aandacht voor in het onderwijs.

Wij bieden onze inwoners een vangnetregeling om gezinnen tijdelijk te ondersteunen in de kosten van kinderopvang als zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. Hiermee willen wij jeugdhulp voorkomen.

Minimaregelingen

Wij kennen al jarenlang onze eigen succesvolle minimaregelingen. Zoals eerder al aangegeven blijven we koersvast. We blijven vasthouden aan ruimhartig beleid om bij te dragen aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. De inkomensgrens waaronder inwoners hiervoor in aanmerking komen is en blijft 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm).

Ons minimabeleid bestaat uit verschillende onderdelen. Deze onderdelen komen elders in dit beleidskader aan de orde. Zo zijn we in het eerste hoofdstuk al in gegaan op de subsidies die verstrekt worden vanuit het armoedebeleid en leest u in hoofdstuk 3 over het kindpakket en het Sport en Cultuurfonds.

Bijzondere bijstand

Wij verstrekken bijzondere bijstand aan inwoners met een inkomen tot 120% van het wsm, die bepaalde noodzakelijke uitgaven niet zelf kunnen betalen en die geen beroep kunnen doen op een voorliggende voorziening. Voor mensen met een inkomen net boven de 120% van het wsm passen we een glijdende schaal toe. Hierbij kan worden gedacht aan bijzondere bijstand voor bijvoorbeeld inrichtingskosten of huisraad. Wij verstrekken de bijzondere bijstand in de vorm van een lening, waarbij de aflossing standaard 5% van het inkomen bedraagt. De kosten van de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen zoals een koelkast, wasmachine en/of kookplaat verlenen wij om niet, waarbij wij de gebruiksgoederen door middel van een waardebon verstrekken. Duurzaamheid staat in onze gemeente hoog op de agenda. In dat kader hebben we de samenwerking opgezocht met het beleidsterrein Duurzaamheid en afgesproken dat we alleen nog (waardebonnen voor) energiezuinig witgoed met een langere verwachte levensduur verstrekken. Het beleidsterrein Duurzaamheid draagt hier (voorlopig) financieel aan bij. Met de focus op normaliseren, onderzoeken wij bij een aanvraag bijzondere bijstand en minimabeleid, meer dan nu, de nut en noodzaak van de aanvraag. De taakstelling op bijzondere bijstand en minimabeleid die voortvloeit uit het transformatieplan, is financieel gezien volledig ingevuld.

Dienstverlening als één geheel

De uitvoering van onder meer de bijzondere bijstand en minimaregelingen is in handen van de Uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken van de gemeente Hengelo. Deze uitvoeringsorganisatie werkt ook voor de gemeenten Borne en Haaksbergen. De komende jaren zullen we het beleid van de gemeenten Borne, Haaksbergen en Hengelo nog verder harmoniseren. Hiermee zorgen we voor gelijkheid, duidelijkheid en vereenvoudigde afhandeling van aanvragen.

In de Verordening Maatschappelijke Participatie is geregeld welke voorzieningen de gemeente Hengelo kent voor inwoners met een laag inkomen en hun kinderen. Om sneller in te kunnen spelen op actualiteiten, is het wenselijk om de structuur van deze verordening aan te passen en hier beleidsregels aan toe te voegen. Daarmee verbeteren wij ook onze dienstverlening. Dit pakken wij de komende tijd op voor zowel Hengelo als Haaksbergen en Borne.

Gezondheid

Gezondheid, welzijn en leefstijl houden verband met elkaar. Achterstanden op deze leefgebieden kunnen richtinggevend zijn voor de mate van sociale uitsluiting. Personen met een (langdurig) laag inkomen verschillen op deze onderdelen van personen met een hoger inkomen. Zo springt de beoordeling van de eigen gezondheid er bij personen met een laag inkomen ongunstig uit: personen met een laag inkomen ervaren twee keer zo vaak een minder goede gezondheid als degenen met een inkomen boven de lage inkomensgrens.⁴ Kinderen en jongeren die in armoede leven hebben ook daadwerkelijk meer lichamelijke en psychische klachten dan hun meer welvarende leeftijdgenoten. Ook hebben zij vaker overgewicht, voelen ze zich minder gelukkig, hebben ze vaker hechtingsproblemen met hun ouders en zijn ze negatiever over hun leven en toekomst. Volwassenen die leven met geldzorgen, schulden of armoede hebben ook daadwerkelijk vaker chronische stress, een ongezonde leefstijl of chronische ziekten zoals diabetes en hart- en vaatziekten. Ook psychosociale problemen of opvoedproblemen komen vaker voor. Deze volwassenen zijn vaak minder gelukkig en minder goed in staat om beslissingen te nemen op lange termijn.⁵ Allemaal redenen om meer te investeren in positieve gezondheid en hiermee onze inzet op het bieden van een zeker bestaan aan onze inwoners voort te zetten.

Collectieve zorgverzekering

Wij willen voorkomen dat onze inwoners zorg mijden en voor onverwachte zorgkosten komen te staan. Daarom bieden wij, net als de afgelopen jaren, aan inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) samen met Menzis de collectieve zorgverzekering GarantVerzorgd aan. Een complete zorgverzekering waar de gemeente Hengelo aan meebetaalt. GarantVerzorgd is zeer uitgebreid en geeft zekerheid over extra zorg. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een ruime vergoeding voor fysiotherapie, brillen en contactlenzen en tandartskosten. Daarnaast hebben we periodiek overleg met de zorgverzekeraar over de inhoud van de pakketten. We bespreken op welke wijze we binnen de bestaande budgetten en wettelijke kaders de collectieve zorgverzekering zo optimaal mogelijk kunnen inzetten en waarbij we afspraken maken om de eigen bijdragen terug te dringen. Zo hebben we onder meer de volledige vergoeding van de eigen bijdragen voor Wmo voorzieningen opgenomen in alle collectieve verzekeringen. Daarnaast vergoedt de zorgverzekeraar het verplicht eigen risico aan inwoners die het duurste pakket afnemen. Hiervan maken vooral inwoners gebruik die chronisch ziek of gehandicapt zijn. Ook zien we dat een grote groep oudere inwoners hiervan gebruik maakt.

Individuele inkomenstoeslag

Inwoners van 21 jaar of ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd kunnen in aanmerking komen voor individuele inkomenstoeslag wanneer zij langdurig een laag inkomen, geen vermogen en geen uitzicht op inkomensverbetering hebben. In 2022 heeft de raad de Verordening individuele inkomenstoeslag 2022 vastgesteld. Deze zetten wij ongewijzigd voort.

Studietoelage

Scholieren en studenten die door een lichamelijke of psychische beperking niet in staat zijn om naast hun opleiding te werken, kunnen in aanmerking komen voor een studietoelage. Met deze studietoelage willen wij stimuleren dat jongeren van 18 jaar en ouder een opleiding (blijven) volgen. Want het afronden van een opleiding maakt de kans op een baan groter. Het college heeft op 20 september 2022 de beleidsregels studietoelage vastgesteld. Deze zetten wij onverminderd voort.

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

Inwoners van Hengelo krijgen van de gemeente een aanslag gemeentelijke belastingen. Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. In dat geval hoeft men sommige belastingen niet of maar gedeeltelijk te betalen.

Het Rijk heeft normen opgesteld om te kunnen bepalen wanneer iemand kwijtschelding kan krijgen. Wij hanteren een inkomensgrens van 100% van het wsm. Dit is vastgelegd in de Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024. In Hengelo beoordeelt het GBTwente of iemand aan die normen voldoet. Ook als het inkomen boven het wsm ligt, kan men soms toch in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de beoordeling wordt namelijk ook rekening gehouden met uitgaven voor huur en ziektekostenpremies.

Vervoersarmoede

Vervoersarmoede staat voor het onvoldoende mee kunnen draaien in de maatschappij, door het gebrek aan verplaatsingsmogelijkheden. Wij gaan onderzoeken in hoeverre onze inwoners te maken hebben met vervoersarmoede. Dit onderwerp komt terug in het uitvoeringsplan.

Inwoners vanaf 65 jaar met een laag inkomen (niet hoger dan 120 % van het wsm) kunnen al in aanmerking komen voor een busabonnement om gratis door heel Twente te reizen, op basis van de "Regeling openbaar vervoer 65+".

Energiearmoede

De afgelopen jaren zijn er meerdere maatregelen getroffen om te voorkomen dat inwoners in de financiële problemen komen door de energiecrisis. Deze regelingen zijn nu niet meer aan de orde. Wel heeft energiearmoede, ook in het kader van de energietransitie, blijvend onze aandacht en volgen wij de actualiteiten omtrent dit onderwerp nauwlettend.

⁴ *Perspectieven op armoede en sociale uitsluiting - Armoede en sociale uitsluiting 2023 | CBS*

⁵ *Integrale aanpak armoede, schulden en gezondheid | Loketgezondleven.nl. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Geraadpleegd op 23-05-2024.*

We zijn in Nederland bezig met een energietransitie, waarbij het doel is dat het energiesysteem van de toekomst duurzaam moet zijn. Vanuit het beleidsveld bestaanszekerheid zijn wij hier in Hengelo bij betrokken.

Speciaal voor inburgeraars

De manier waarop in Nederland allerlei geldzaken zijn geregeld is ingewikkeld voor inburgeraars. Om hen schuldenvrij te houden betalen wij het eerste half jaar de ziektekosten en de huur vanuit de uitkering. Tegelijkertijd is het belangrijk dat inburgeraars financieel zelfredzaam worden. Humanitas verzorgt voor hen een groepstraining gericht op financiële zelfredzaamheid. Als inburgeraars grip hebben op hun financiën, doorlopen zij makkelijker en sneller hun inburgeringstraject en vinden zij sneller werk.

3. Kansrijke toekomst

Iedereen heeft recht op gelijke kansen. Maar helaas is er niet altijd vanzelfsprekend sprake van gelijke kansen. Zo vermindert intergenerationele armoede ⁶ bijvoorbeeld mogelijkheden en kansen en kan ook de omgeving waarin je leeft of opgroeit heel invloedrijk zijn. In het kader van gelijke kansen hebben wij extra aandacht voor onze nieuwe generatie. Ieder kind verdient de kans om zich te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst en het welzijn van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving.⁷

Duidelijk is dat armoede en schulden belangrijke oorzaken zijn voor het niet of veel minder mee kunnen doen. Wij willen dat alle inwoners de mogelijkheid hebben om ergens bij aan te sluiten en “erbij te horen”. Er is veelal schaamte bij mensen die in armoede en/of een schuldsituatie leven. Wij willen het taboe rondom armoede doorbreken, stress en schaamte in verband met armoede verminderen en het vertrouwen van onze inwoners vergroten. Ons gemeentelijk sociaal beleid is gericht op meedoen en participeren.

Kansen voor kinderen

Voor kinderen uit gezinnen die moeten rondkomen van een minimuminkomen is het vaak lastig om mee te doen met leeftijdsgenoten. Ouders beschikken over onvoldoende middelen om (sociale) activiteiten te bekostigen. Met het kindpakket bieden wij langdurige ondersteuning aan kinderen in gezinnen waar armoede en/of schulden een rol spelen, om te voorkomen dat dit hen belemmert in hun ontwikkeling.

Kindpakket

Het kindpakket blijft een belangrijk onderdeel van ons beleidskader. Het is een pakket aan maatregelen specifiek voor kinderen tot en met 17 jaar die opgroeien in een gezin met een laag inkomen tot 120% van het wsm of waarvan de ouders een schuldsaneringstraject doorlopen. Alle onderdelen van het huidige kindpakket zijn vastgelegd in de Verordening Maatschappelijke Participatie 2021. Denk hierbij aan een bijdrage voor schoolkosten, educatieve en maatschappelijke activiteiten, een fiets, een kledingbon, identiteitskaart, laptop of abonnement van de speel-o-theek. Daarnaast verstrekken wij, zoals al eerder vermeld, subsidies aan verschillende (maatschappelijke) organisaties die kinderen ondersteunen, zoals het Jeugdeducatiefonds en Weekendschool Toppers op Zondag. Vanuit het kindpakket verstrekken wij tevens fruit aan alle basisscholen in Hengelo die geen gebruik kunnen maken van het EU-Schoolfruit.

⁶ Wanneer een familie van generatie op generatie in armoede leeft.

⁷ Collegeprogramma 2022 - 2026

Sport en cultuurfonds

Voor niet-studerende inwoners van 18 jaar en ouder met een inkomen tot 120% van het wsm, hebben we het Sport- en cultuurfonds. Hierin is een tegemoetkoming opgenomen voor sportieve, culturele, educatieve, recreatieve en maatschappelijke activiteiten binnen Nederland. Daarnaast verstrekken wij een vergoeding voor de kosten van een abonnement van de bibliotheek Hengelo, voor mensen die niet al voor een gratis abonnement in aanmerking komen. Deze voorzieningen zijn vastgelegd in de Verordening Maatschappelijke Participatie 2021.

Eenzaamheid

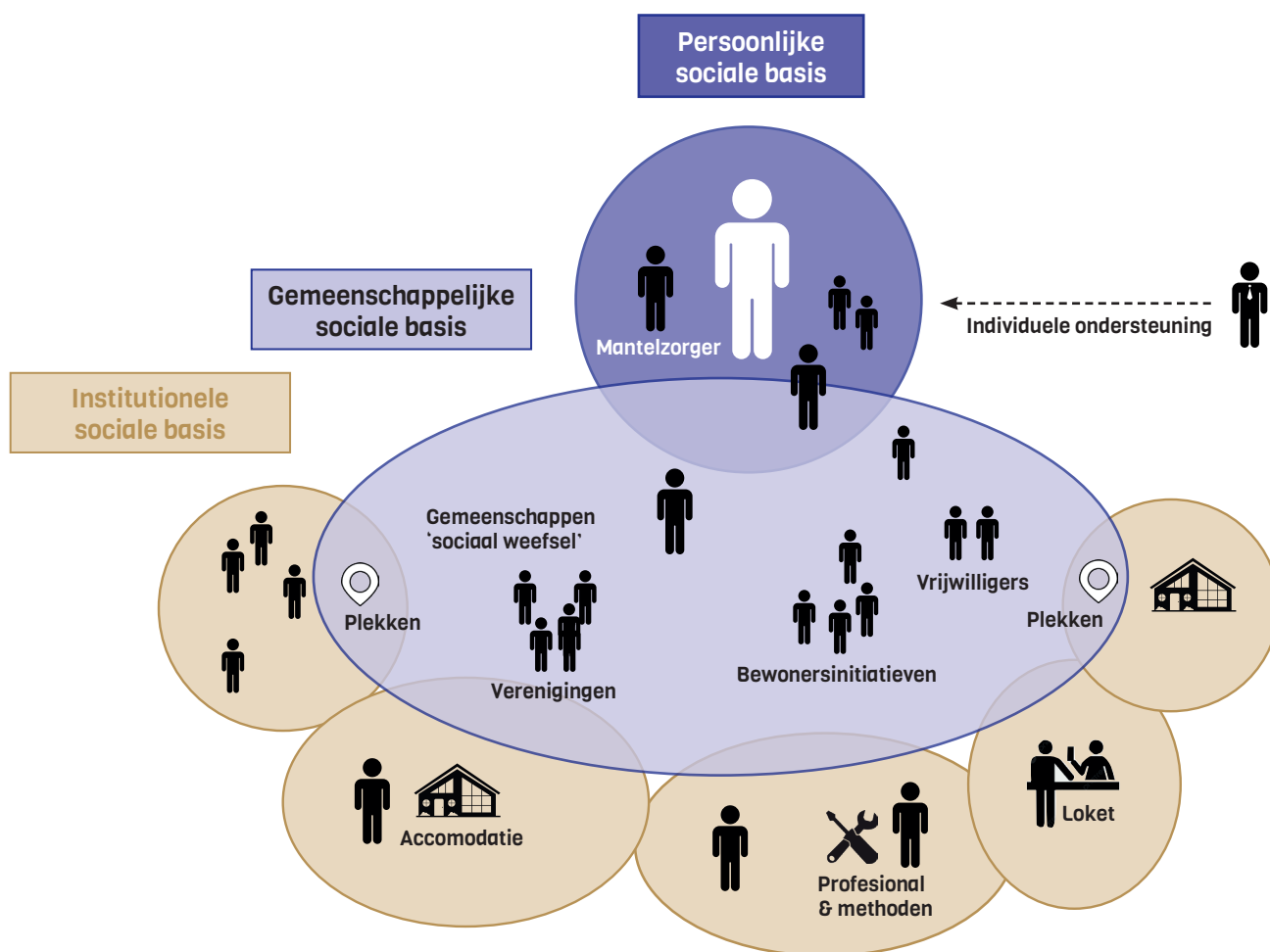
Het voorkomen van eenzaamheid draagt bij aan een betere zelfredzaamheid, gezondheid en welbevinden. Wij herkennen het risico om sociaal geïsoleerd te raken door armoede en schulden. Daarom blijven we onverminderd inzetten op meedoen, participeren en het bespreekbaar maken van het thema eenzaamheid (doorbreken van het taboe).

Wijkgericht werken en een sterke sociale basis

Binnen het sociaal domein en in de wijken werken we aan een omslag naar een andere manier van werken. Deze andere manier van werken komt uit het Transformatieplan 'Voor een toekomstbestendig Sociaal Domein voor Hengelo' (2022). Wijkgericht werken en een sterke sociale basis zijn daarbij twee belangrijke uitgangspunten.

In een **sterke sociale basis** ontmoeten inwoners elkaar, delen en ondernemen gezamenlijk activiteiten. Inwoners hebben een netwerk dat hen kan helpen wanneer ze dat nodig hebben. Omzien naar elkaar verbindt, brengt inwoners dichter bij elkaar en zorgt voor gemeenschapszin. Hierdoor kunnen inwoners beter omgaan met tegenslagen (omdat ze veerkrachtig zijn).

In Hengelo bouwen wij momenteel al aan een omgeving waarin inwoners elkaar meer opzoeken, meer delen en meer helpen. De komende tijd zal dit steeds beter zichtbaar worden in de wijken. Met een sterke sociale basis hopen wij meer zelfredzaamheid te creëren, armoede en schuldenproblematiek eerder te kunnen signaleren en tijdig laagdrempelige ondersteuning te kunnen bieden of door te kunnen verwijzen.

Afb. 3: De sociale basis

Een sleutel voor succes ligt in een **wijkgerichte aanpak**. Een sterkere, op preventie gerichte, inzet dichtbij de inwoners in de wijk. Dat biedt kansen om, waar mogelijk, meer te normaliseren, terwijl je tegelijkertijd oog blijft houden voor de kwetsbare inwoner. De behoefte en de identiteit van de wijken staat voorop.

Ongelijke behandeling om gelijke kansen te creëren? Ook dit kan onderdeel van wijkgerichte aanpak zijn. In bepaalde wijken of buurten heerst meer armoede- en/of schuldenproblematiek dan in andere. We gebruiken de beschikbare data meer dan voorheen om inzichtelijk te maken of er wijken en buurten zijn waar wij ons extra op moeten focussen. Denk hierbij voornamelijk aan preventie maatregelen. Uiteraard houden wij ook rekening met inwoners in wijken die daarbuiten vallen.

Bekend, bereikbaar en toegankelijk voor iedereen

Bestaanszekerheid begint met voldoende financiële middelen om van te leven, maar gaat ook over een degelijk en eenvoudig sociaal stelsel. Door de vele landelijke- en lokale regelingen, toegangen, loketten en aanvraagprocedures is het niet voor iedereen te overzien van welke regelingen zij gebruik kunnen maken en hoe zij deze kunnen aanvragen. De onoverzichtelijkheid en versnippering van de toegang tot ondersteuning en voorzieningen werpt een hoge drempel op. Wij willen onze dienstverlening waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en meer bundelen waar dat kan. Wij willen de persoonlijkheid en laagdrempeligheid borgen door dicht bij inwoners, op logische vindplekken in de wijken zichtbaar te zijn. Dan helpt ook dat inwoners die digitaal niet mee kunnen komen een plek hebben voor persoonlijk contact. Belangrijk is dat we de processen (voor bijvoorbeeld de aanvraag) mensgericht en vanuit vertrouwen naar inwoners inrichten.

Digitalisering

Wij streven ernaar dat onze inwoners op een betrouwbare, laagdrempelige en gebruiksvriendelijke manier gebruik kunnen maken van onze regelingen. Wij onderzoeken welke digitale oplossing kan bijdragen aan vereenvoudiging en toegankelijkheid van onze gemeentelijke regelingen. Daarbij blijven we oog houden voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.

Proactieve dienstverlening

Wij informeren onze inwoners proactief over de regelingen waar zij recht op hebben. Ook landelijk is hier nu aandacht voor. Het kabinet wil mogelijk maken dat gemeenten, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en Sociale Verzekeringsbank (SVB) inwoners actief gaan wijzen op uitkeringen en voorzieningen waar zij recht op hebben. Het kabinet wil hiermee het gebruik van regelingen bevorderen en de bestaanszekerheid vergroten. In het wetsvoorstel Wet proactieve dienstverlening Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wordt geregeld dat gemeenten, UWV en SVB persoonlijke gegevens mogen uitwisselen en verwerken om na te gaan of inwoners recht hebben op een uitkering of andere ondersteuning.

Landelijke ontwikkeling alleenverdienersproblematiek

Een samenloop van regelingen pakt voor een groep alleenverdienershuishoudens met een combinatie van inkomstenbronnen nadelig uit. Hierdoor hebben zij een inkomen onder het bestaansminimum. Het Rijk moet dit probleem oplossen. Hiervoor moeten zij de belastingwetgeving aanpassen. Dit kan niet eerder dan in 2028. Tot die tijd zijn wij als gemeente verantwoordelijk om deze groep inwoners voldoende financiële ondersteuning te bieden. De (uitvoerings)kosten die hiermee gepaard gaan worden volledig gecompenseerd door het Rijk.⁸

⁸ Wijziging Participatiewet in verband met categoriale bijzondere bijstand voor alleenverdieners, consultatiefase 22-03-2024 tot 19-04-2024, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

4. Schuldenvrije toekomst

Geldzorgen gaan vaak samen met andere problemen: financiële problemen (schulden), maar ook problemen op gebieden van opleiding en werk, fysieke en mentale gezondheid, opvoeding en wonen. Met preventie, vroegtijdige signalering en ondersteuning, zetten we in eerste instantie in op het voorkomen van (toename van) geldzorgen en/of schulden en indirect ook op het voorkomen van multiproblematiek.

Schulden hebben een verlamrend effect en ontnemen perspectief. We proberen daarbij aan te sluiten bij de leefwereld van onze inwoner waarin al deze problemen samenkomen en te werken aan een integrale oplossing. Hiermee geven we onze inwoners uitzicht op een betere toekomst.

We zetten ons beleid op schuldhelpverlening dan ook onverminderd voort. Aan de hand van landelijke ontwikkelingen, waaronder het plan “Basisdienstverlening schuldhelpverlening”, scherpen we dit op onderdelen aan. Initiatieven van andere gemeenten en lokale ontwikkelingen kunnen ook aanleiding zijn om de aanpak schuldhelpverlening verder door te ontwikkelen.

Toegang

Met BudgetAlert voor particulieren en Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) voor ondernemers, bieden we een laagdrempelige voorziening aan, waar inwoners en ondernemers gratis terecht kunnen met hun financiële vragen en geldzorgen. BudgetAlert is in Hengelo daarnaast ook de toegang tot schuldhelpverlening voor inwoners vanaf 18 jaar. We versnellen het proces waar mogelijk, onder andere met een intake binnen drie werkdagen, inzet van eigen budgetadviseurs en meer aanwezigheid van de Stadsbank Oost Nederland op ons stadhuis.

Jongeren

We spitsen ons ondersteuningsaanbod meer toe op specifieke groepen. Hiermee vergroten we het bereik en de kwaliteit van onze schuldhelpverlening, zowel preventief als curatief.

We helpen jongeren om financieel zelfstandig te worden en problemen te voorkomen. 18 jaar worden is een belangrijke mijlpaal waar aandacht voor is. Kennis over de eigen financiële huishouding is vast onderdeel geworden in trajecten voor jongeren, zoals Perspectiefjaar en Toekomstplan. Jongeren met problematische schulden helpen we op weg om uit de schulden te komen. Hiervoor zetten we het Jongeren Perspectief Fonds in, waarbij het oplossen van de schulden wordt gecombineerd met het coachen op zelfredzaamheid en toekomstperspectief.

Preventie

Met de partners in de stad wordt een netwerk gevormd waar onze inwoners terecht kunnen voor laagdrempelige dienstverlening. Denk aan het ondersteunen van mensen die laaggeletterd zijn of minder digitaal vaardig. Deze mensen kunnen voor de Brievenhulp en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) terecht bij de bibliotheek. De vrijwilligers van Hulpdienst Hengelo van Wijkkracht bieden ondersteuning bij het ordenen van de administratie en het inzichtelijk maken van inkomsten en uitgaven.

Daarnaast zetten wij in op preventie door samen met onze partners te zorgen voor vroegtijdige signalering, laagdrempelige hulpverlening en tijdige doorverwijzing.

Vroegsignalering

Met vroegsignalering van schulden zien we inwoners in een vroeg stadium en bieden we actief ondersteuning aan. Signalen van betalingsachterstanden ontvangen we van verhuurders, zorgverzekeraars, elektriciteit-, warmte-, gas- en water-leveranciers. Deze signalen kunnen een indicatie zijn dat er een financieel probleem is in een huishouden.

Wij gaan het proces van vroegsignalering optimaliseren en intensiveren. We hopen daarmee de hulpacceptatie door inwoners met beginnende én problematische schuldenproblematiek te vergroten.

Nazorg

Net als preventie behoort ook nazorg tot de gemeentelijke schuldhelpverlening. Het inkomen tijdens een schuldregeling is beperkt. Om te voorkomen dat mensen terugvallen blijft er contact via nazorg. Hierin wordt niet alleen ingezet op het voorkomen van terugval, maar ook op financiële zelfredzaamheid. Bij het verkorten van de wettelijke saneringstermijn is de focus op nazorg groter geworden. BudgetAlert en ROZ krijgen een grotere rol in het bieden van nazorg, welke al tijdens de sanering ingezet gaat worden.

Sociale incasso

Sociaal incasseren is een mensgerichte incasso-aanpak. Deze werkwijze is gericht op het vinden van passende en duurzame oplossingen voor klanten, schuldeisers en de maatschappij. Wij zijn als gemeente soms ook schuldeiser van onze inwoners. Wij zijn voorstander van een mensgerichte incasso-aanpak. Denk hierbij aan persoonlijk contact als een betaling niet binnenkomt, in plaats van direct een schriftelijke aanmaning. Hiermee komen er snel weer betalingen binnen, die ook passen binnen het budget van de schuldenaar. In dit kader tekenden we onlangs al het Convenant Lokale Overheid. De komende tijd zal de incasso methodiek verder worden doorontwikkeld.

Schuldhelpverlening ook voor ondernemers

ROZ biedt schuldhelpverlening voor ondernemers, in opdracht van bijna alle gemeenten in Twente en de Achterhoek. Het team schuldhelpverlening van ROZ adviseert en begeleidt ondernemers bij het afwikkelen van schulden. De schuldhelp is er in eerste instantie op gericht om in potentie goede bedrijven in de lucht te houden. Als dat niet meer mogelijk is, ondersteunt ROZ ook bij het op een goede manier beëindigen van het bedrijf.

Tot slot

In Hengelo zetten we ons vol overtuiging in voor een toekomst waarin iedere inwoner zeker kan zijn van een waardig bestaan. Dit beleidskader vormt de basis voor ons streven naar een inclusieve samenleving, waarin armoede geen belemmering mag zijn voor volwaardige participatie. Samen bouwen we aan een stad waarin elke inwoner grip heeft op zijn of haar leven en perspectief heeft op een betere toekomst.

Hoewel we passend binnen de vastgestelde kaders alles doen om onze inwoners te ondersteunen, blijft het essentieel dat het Rijk zorgdraagt voor een samenhangend en rechtvaardig stelsel. Wij blijven hiervoor aandacht vragen bij het Rijk, om dit met urgentie op te pakken.

Colofon

September 2024. Uitgave van de gemeente Hengelo. Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten ontleend worden.

Bijlage: Huidige beleidsindicatoren

6.1.2 Minder inwoners zijn eenzaam

Beleidsindicatoren ¹	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Percentage van de Hengelse volwassenen (18-65 jaar) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	2,8%(2021) 5,0%(2022) 3,9%(2023)	5,0%	3,5%	3,5%	3,3%	3,0%	2,8%
Percentage van de Hengelse ouderen (65+) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	1,7%(2021) 1,9%(2022) 2,0%(2023)	1,9%	1,7%	1,9%	1,8%	1,7%	1,7%

¹ Voor de meting van eenzaamheid wordt doorgaans de tweejaarlijkse gezondheidsverkenning van de GGD gebruikt. Dit geeft hogere percentages aan. De gegevensbron van deze indicator is het Hengelo Panel/ WSJG, dat wij jaarlijks uitvragen. De wijze van uitvragen maakt dat er andere percentages uitkomen.

6.2 Meer inwoners in Hengelo redden zichzelf, waar nodig met ondersteuning van de gemeente

6.2.1 Minder inwoners hebben problematische schulden

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting: ¹			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal verwijzingen van Budget Alert naar de Stadsbank in een jaar (aantal)	143(2019)	60	130	130	130	130	130
Percentage verwijzingen voor schuldhulp naar Stadsbank als deel van de totale aanmeldingen voor schuldhulp per jaar in Hengelo (%)	24,0%(2019)	12,0%	21,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%

¹ Deze aantallen en percentage kunnen hoger uitvallen als gevolg van de energiecrisis/ inflatie (koopkrachtdaling).

6.2.2 Meer inwoners maken optimaal gebruik van ons armoedebeleid

Beleidsindicatoren ¹	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Percentage huishoudens in Hengelo met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (%)	14,9%(2020)	14,9% (2021)	14,9%	14,9%	14,9%	14,9%	14,9%
Aantal Hengelse kinderen (18-) in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (aantal)	1.605(2020)	1.605 (2021)	1.605	1.605	1.605	1.605	1.605
Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen (%)	50,0%(2020)	55,0%	55,0%	60,0%	65,0%	65,0%	65,0%

¹ De leverancier van de benchmark van deze indicatoren is vorig jaar gestopt. Op dit moment maken wij afspraken met een nieuwe leverancier. Beide maken gebruik van CBS cijfers, waarvan 2021 de meest recente zijn.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo
Hengelo